

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur d.d. 30 oktober – 12:00 uur d.d. 2 november

5.1.2e

Directie Communicatie

Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Artsenfederatie KNMG Belangenverenigingen in de sport 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting

- Onderwerp van gesprek dit weekend zijn de 'minder snel toenemende' besmettingscijfers. Het RIVM zou 'voorzichtig optimistisch' zijn, maar daartegenover staat dat het aantal ziekenhuisopnames nog niet daalt. Vooral op verpleegafdelingen is het aantal coronapatiënten gestegen, schrijft De Telegraaf. Volgens die krant houdt het kabinet een aanscherping achter de hand om de belasting bij de zorg weg te nemen, 'ook nu het aantal besmettingen lijkt af te nemen'. AD wacht de nieuwe analyse van de weekcijfers af, alvorens een conclusie te hangen aan de daling van de cijfers: 'van belang is hoe groot het percentage positieve testen is'.
- Naar aanleiding van het Cathuisoverleg start het speculeren over de boodschap van de persconferentie op basis van de welbekende 'Haagse bronnen'. NOS en RTL Nieuws melden dat de groepsgrootte mogelijk van vier naar twee personen op straat gaat. Ook zouden musea, theaters en bioscopen twee weken dicht kunnen gaan. 'De maatregelen worden waarschijnlijk donderdag van kracht', schrijft NU.nl. Ook is er aandacht voor hoe het er in het overleg aan toe ging. NU.nl schrijft dat het 'langer dan gebruikelijk' duurde. De Telegraaf heeft het over een 'knetterende discussie tussen minister over maatregelen'. Sommige onderwerpen die besproken zijn, zouden 'politiek gevoelig' liggen, zoals het sluiten van de scholen, aldus NRC.
- Vakbonden CNV en FNV krijgen tientallen berichten binnen dat werkgevers hun werknemers vragen om de CoronaMelder niet te downloaden, uit angst voor verlies van personeel. Met name in de retail en de industrie zou dit gebeuren. Werkgevers zijn bang dat hiermee het verzuim stijgt en de productie stil komt te liggen. CNV noemt de situatie 'zorgelijk', want dit vergroot de kans op besmettingen op de werkvloer. Volgens FNV zou de beloofde toegang tot meer sneltesten helpen.
- Veel aandacht voor de 'clash' tussen PSV en de KNVB. PSV deed dit weekend twee keer een verzoek tot uitsluitel van het duel op zondag tegen ADO Den Haag, maar kreeg zondagochtend te horen dat de wedstrijd gewoon door zou gaan. Algemeen directeur Toon Gerbrands en trainer Roger Schmidt zijn niet te spreken over 'het optreden van de KNVB' en stellen 'dat als de regel rond het virus zo duidelijk zijn, de KNVB wel eerder duidelijkheid had kunnen geven'. De veelbesproken 'clash' geeft de ochtendkranten vandaag aanleiding om de (financiële) gevolgen van de maatregelen in de sportwereld te analyseren. Volgens AD zou een verlenging van de coronamaatregelen tot in december het 'vrijwel onmogelijk' maken voor 4,5 miljoen sporters en hun 25.000 clubs om het seizoen af te maken. Clubs zouden ledenverlies en financiële schade vrezen.
- Maandag komt de artsenfederatie KNMG met de oproep om de zorg te steunen met de hashtag #ditismijnzorg. Op Twitter wordt de hashtag op zondag al 'gekaapt' door mensen 'die het hele spel doorzien en klaar zijn met deze regering en hun draconische maatregelen', schrijft Common Sense TV. De hashtag is al 48 uur trending topic nummer 1 op Twitter.
- Aandacht voor de bonus die eerder aan VWS-medewerkers werd uitgekeerd dan aan het zorgpersoneel laait dit weekend weer op na nieuws van RTL Nieuws; de bonus bij VWS kan oplopen tot 'veel meer' dan wat het zorgpersoneel krijgt. Het artikel leidt tot veel negatieve reacties op social media. Het zou 'ongepast' zijn en een 'moreel kompas' zou missen. Het voorval wordt in een breder economisch kader geplaatst; 'mensen verliezen hun baan, ondernemingen gaan kapot', maar ambtenaren die 'wat langer dan tot 17:00 uur moeten werken', krijgen een bonus.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)**Slachtoffers**

- Volgens de Johns Hopkins Universiteit in het Amerikaanse Baltimore zijn er inmiddels 1.200.471 doden geregistreerd.
- In woonzorgcentrum Symphonie in Eelde is bij vijf bewoners corona geconstateerd.

Identiteiten

- Voetballer Jorrit Hendrix en doelman Vincent Müller van PSV zijn positief getest op corona.

Scenario's

- De bekende Duitse viroloog Christian Drosten denkt dat de coronagolf nog zeker tot Pasen duurt. Pas richting volgend jaar zomer keert het normale leven geleidelijk weer terug. Drosten pleit daarom voor snelle coronatests, waardoor risicogroepen zeer regelmatig en laagdrempelig getest kunnen worden. Drosten raadt iedereen aan om te handelen alsof je zelf besmet bent en anderen ook positief zijn. Dat is een houding die iedereen beschermt, meent de viroloog.
- De vlag gaat uit als het eerste coronavaccin is goedgekeurd, zegt Cécile van Els, immunoloog bij het RIVM en hoogleraar vaccinologie aan de Universiteit Utrecht. "Dat beschermt dan bewezen tegen Covid-19 en dat is een goed begin."

Volgend jaar rond deze tijd staan we er een stuk beter voor dan nu, verwacht ze. "Dan zijn er al groepen gevaccineerd, hebben we al de eerste ervaringen daarmee. En ik hoop dat er dan behalve de eerste koplopers ook andere vaccins hebben kunnen laten zien wat ze waard zijn."

- Chirurg Houke Klomp zegt dat we ons erop moeten voorbereiden dat het virus blijft. "... is er een reële kans dat vaccinatie maar zeer beperkt werkzaam zal blijken. [...] Het coronavirus zal dan in verschillende gedaantes blijven circuleren en zal met ons mee reizen naar alle plekken op aarde. Ook is het niet uitgesloten dat (huis)dieren een rol kunnen spelen in verspreiding van dit virus, zoals aangetoond bij nertsen."

Informatiebehoefte

Welke informatie vragen leven er bij getroffen?

- Het Rode Kruis ziet de vraag naar voedsel en vrijwilligers explosief stijgen. Om de zorgsector te kunnen helpen en alle mensen van eten te voorzien wil het Rode Kruis 48 miljoen euro inzamelen. Zorginstellingen kloppen ook vaker bij het Rode Kruis aan voor vrijwilligers, vooral in de grote steden. "De vraag is nu al groter dan tijdens de eerste coronagolf, meer vrijwilligers zijn altijd welkom", aldus Van Schaik.
- Via de social mediakanalen van VWS komen vragen binnen omtrent de griep prik en het tekort daaraan. Ook zijn er vragen naar de aantallen besmettingen; waarom worden positief getesten, elders getest dan bij de GGD, niet meegenomen in het totaal aantal besmettingen? "Dan wordt er toch beleid gemaakt op basis van onvolledige cijfers?"
- Via de social mediakanalen van VWS vraagt men hoe de uitslag van de coronatest ontvangen kan worden zonder DigiD.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- De spoedeisende hulp van het Albert Schweitzer ziekenhuis in Dordrecht is sinds zondagavond 19.00 uur gesloten door het grote aantal coronapatiënten dat zich bij het ziekenhuis meldt.
- De politie heeft zaterdagmiddag en in de nacht van zaterdag op zondag meer dan 350 boetes uitgedeeld bij het beëindigen van illegale feesten. Verspreid over Nederland waren op de Halloweenavond meer dan tien feesten waar de politie bekeuringen uitdeelde en de ME feesten moest beëindigen.
- Zondagmiddag heeft de politie een kinderfeestje in het Julianapark in Utrecht (Antje Drijver paviljoen) beëindigd. Een groep jonge kinderen vierde de verjaardag van een van hen, maar er waren ook meer dan 3 volwassenen aanwezig.
- Het Meander Medisch Centrum in Amersfoort keert de zorgbonus van 1.000 euro eind deze maand uit aan het personeel. "Nu we midden in de tweede golf van besmettingen zitten, is een extraatje voor iedereen die zich het afgelopen half jaar heeft ingezet meer dan verdiend. Het is een eerlijke beloning voor de geweldige inspanning die iedereen op zijn of haar manier heeft geleverd", zegt de voorzitter van de Raad van Bestuur.
- Maandag is het Allerzielen, de rooms-katholieke feestdag waarop de doden worden herdacht. In Uden werd dit op zondag – Allerheiligen – al gedaan. Veel mensen overleden daar aan covid-19.
- De Tweede Kamerverkiezingen van 2021 worden uitgesmeerd over 3 dagen; 15, 16 en 17 maart. Mensen van 70 jaar en ouder mogen per brief stemmen.
- CNV en FNV kregen tientallen berichten dat werkgevers hun werknemers vragen de CoronaMelder niet te downloaden, uit angst voor verlies van personeel. CNV ziet het met name in de retail en de industrie. "Werkgevers in die sectoren willen niet dat hun personeel de CoronaMelder installeert. Zij zijn bang dat ze bij iedere melding van de app hun werknemers tien dagen kwijt zijn voor quarantaine", zegt CNV-voorzitter Piet Fortuin. Werkgevers zijn bang dat hiermee het verzuim stijgt en de productie stil komt te liggen. "Dit speelt vooral bij kleine ondernemers – met maximaal negen werknemers – die niet vanuit huis kunnen werken", zegt Hans Biesheuvel, voorzitter van branchevereniging Ondernemend Nederland (ONL). "Denk aan schilders, schoonmakers en vrachtwagenchauffeurs." Volgens CNV is het zorgelijk dat werkgevers hun personeel afraden of zelfs verbieden om de corona-app te gebruiken. "Dit vergroot de kans op besmettingen op de werkvloer", aldus CNV. Volgens FNV zal de beloofde toegang tot meer sneltesten helpen. "Als de CoronaMelder een notificatie geeft en je kunt je onmiddellijk laten testen en krijgt ook snel de uitslag, dan kunnen werknemers bij een negatieve uitslag meteen weer aan het werk."
- De hoeveelheid afval van het IJsselland Ziekenhuis in Capelle aan den IJssel is door het coronavirus met 500% toegenomen. Artsen en verpleegkundigen op de corona-afdeling moeten zich meerdere keren per dag verkleden. Om het afval dat dit oplevert weg te brengen, lopen facilitaire medewerkers dagelijks kilometers extra om alle afvalcontainers op te halen.
- Zorginstanties kunnen met moeite plek vrijmaken voor ouderen die niet langer thuis kunnen worden en direct in een verpleeghuis moeten worden geplaatst. Crisisbedden in verpleeghuizen zijn overbezet door een tekort aan personeel (door ziekteverzuim) en doordat verpleeghuizen meer bedden vrij moeten houden om bewoners in (corona)isolatie te plaatsen.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Paul Offringa, manager zorginkoop Noord-Nederland bij Menzis, zegt dat familie ouderen langer thuis verzorgt omdat ze bang is dat bezoek niet mogelijk is door de coronamaatregelen, als de naaste eenmaal in een verpleeghuis zit. Offringa spreekt van 'angst' voor verpleeghuizen, een schrikbeeld dat voort zou komen uit de eerste coronagolf. Bij zorggroep Zinn zien ze dit ook. Ook de Zonnehuisgroep beaamt dit.

- Een Volkskrant-journalist liep mee in het verpleeghuis Nazareth in Best. Mariëlle Pas, verzorgende en verpleegkundige in opleiding, zegt: "Dit is een fucking noodsituatie." Met de normale bezetting is het in het verpleeghuis niet meer te doen en zullen ze misschien zelfs overgaan naar cohort. SP-Kamerlid Maarten Hijink reageert: "Een rauw verslag uit het hart van de zorg. Politici moeten beseffen: kies je voor een strategie die dit virus niet snel indamt dan verleng je de "fucking noodsituatie" in verpleeghuizen."
- Werkgevers hebben in toenemende mate te maken met quarantaineverzuim. Werknemers kunnen niet komen werken en moeten volledig worden doorbetaald, maar er kan geen beroep worden gedaan op de verzuimverzekering. Dat speelt steeds meer bedrijfstakken parten, zegt werkgeversvereniging AWWN. In het geval van verplichte quarantaine mogen werkgevers hun medewerkers niet ziek melden. Alleen wanneer een werknemer echt ziek en ziek gemeld is, kan de werkgever een beroep doen op de verzekering. Het quarantainegerelateerde verzuim speelde eerder al op in de publieke dienstverlening, zoals het onderwijs en de zorg en nu ook in toenemende mate in het midden- en kleinbedrijf (mkb) en de industrie. "Als je pech hebt moet je je werknemers een paar keer missen, omdat ze meermaals meldingen krijgen via de corona-app. En hoelang zal deze situatie nog duren?", vraagt AWWN-jurist Jan Mathies zich hardop af.
- AT5 maakt een reconstructie van de Amsterdamse GGD in de coronacrisis. In die reconstructie vertelt directeur José Manshanden dat haar GGD niet voorbereid was op een omvangrijke crisis zoals corona. Haar collega bevestigt het verhaal, maar vraagt zich ook af of op de huidige omvang wel goed had kunnen voorbereiden. Daarnaast stelt ze dat er de afgelopen jaren flink bezuinigd is op de zorg. Om op een nieuwe pandemie beter voorbereid te zijn, plijft de GGD voor een soort brandweermodel.

Welke geruchten worden genoemd?

- Speculaties over nieuwe maatregelen doen de ronde. NOS en RTL Nieuws melden dat de groepsgrootte mogelijk van vier naar twee personen op straat gaat.
- Ook zouden musea, theaters en bioscopen twee weken dicht kunnen gaan. 'De maatregelen worden waarschijnlijk donderdag van kracht', schrijft NU.nl. Ook schrijft de nieuwssite dat het overleg 'langer duurde van gebruikelijk'.
- De Telegraaf schrijft over een 'knetterende discussie tussen minister over maatregelen'. Volgens de krant melden 'ingewijden' dat het kabinet overweegt om bioscopen, theaters, musea en bibliotheken voor minstens twee weken te sluiten en om buiten met maximaal twee mensen samen mogen komen.
- 'Het wel of niet sluiten van scholen ligt politiek gevoelig. Maar als ze dicht zijn, heeft dat veel effect op het aantal besmettingen', schrijft NRC.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffen en betrokkenen?

- Het UMCG Groningen zet gastheren- en vrouwen in op een verpleegafdeling voor coronapatiënten. Die zouden nodig zijn omdat er de afgelopen weken incidenten zijn geweest met familieleden van coronapatiënten.
- Volgens de Volkskrant hebben 'virusontkenners en andere coronasceptici' een steunactie voor zorgmedewerkers gekaapt. Het gaat om een campagne van Artsenfederatie KNMG. De campagne roept alle Nederlanders op steun te betuigen aan de mensen in de zorg. Tegenstanders van de coronamaatregelen hebben zondag de campagne-hashtag van de dokters – #ditismijnzorg – echter gebruikt voor hun eigen '(complot)boodschappen'. De tegencampagne heeft het beeldmerk van de artsen overgenomen in eigen posters met daarop teksten zoals: 'Waarom is de regering er niet voor ons?', 'Zullen mijn kinderen nog wel een leuke toekomst hebben?' en 'Al het geld naar de grote bedrijven?' Met daarbij iedere keer de vermelding: #ditismijnzorg. Het gevolg: de hashtag was zondagavond al trending op Twitter, nog voordat de artsen campagne van start was gegaan. De tegenactie werd in gang gezet door een rondzingend WhatsApp-bericht, dat onder meer van Viruswaarheid-oprichter Willem Engel zou komen. Daarin wordt niet alleen opgeroepen tot het kapen van de hashtag, maar worden ook onwaarheden verkondigd. Zo zou het bij de artsenoproep om een 'overheidscampagne' met '300 duizend euro belastinggeld' gaan. De Artsenfederatie benadrukt dat het om veel minder en bovendien eigen geld gaat, bijdragen van dokters dus. Willem Engel van Viruswaarheid ontkent desgevraagd achter de tegenactie te zitten, maar zegt het wel een goede stunt te vinden. De laatste 48 uur is #ditismijnzorg in Nederland trending topic nr. 1 op Twitter.

Vragen getroffen om aanvullende gedragsadviezen? Welke?

- Op de social mediakanalen van minister De Jonge vraagt men om 'meer maatregelen'. Ook wil men dat er online of in halve klassen lesgegeven worden.

Betekenisgeving

Welke oproepen worden gedaan?

- Voor een onderzoek dat kijkt of het BCG-vaccin (tuberculose-vaccin) kwetsbare ouderen kan beschermen tegen het coronavirus worden 4.000 zestigplussers gezocht. Het onderzoek wordt gecoördineerd door het UMC Utrecht.
- Volgens De Telegraaf 'schreeuwen' ondernemers om sneltests voor werknemers, om hun bedrijf draaiend te houden.
- CNV roept het kabinet op de capaciteit van sneltests zo snel mogelijk op te schalen. Volgens de vakbond zitten tienduizenden werkenden op dit moment thuis, in afwachting van hun coronatest. "Dat blijkt uit een inventarisatie onder onze sectoren. Als we dit doorrekenen naar misgelopen arbeid, kan dit miljoenen kosten. En duizenden banen. We trekken daarom aan de noodrem", zegt CNV-voorzitter Piet Fortuin. Volgens Fortuin leidt deze situatie tot

misgelopen bedrijfsinkomsten en uiteindelijk baanverlies. "Dit is op lange termijn funest voor de werkgelegenheid. Bovendien moeten veel werkenden vakantiedagen inleveren, of krijgen ze geen loon doorbetaald als ze niet komen werken. Of ze gaan alsnog werken, terwijl ze corona hebben en anderen dus besmetten. Het leidt tot allerlei uitwassen", aldus de CNV-voorzitter. "Een zeer onwenselijke situatie", aldus Fortuin. Hij stelt dat andere landen, zoals België, de capaciteit voor sneltests wel snel opvoeren. "In Nederland lukt dat maar niet. We moeten ons bevrijden uit de trage testklem die Nederland nu in zijn greep houdt." Hij pleit ervoor iemand vrij te maken die zich alleen maar bezighoudt met zoveel mogelijk sneltesten in te kopen. "Zoals eerder Feike Sybesma werd belast met de aankoop van beschermende kleding en materialen. Er is geen tijd meer te verliezen."

- CNV en FNV pleiten voor een quarantainefonds vanuit de overheid, waarmee werkgevers verzuimkosten kunnen dekken.
- Via de social mediakanalen van VWS vraagt men om de scholen te sluiten, 'zodat mijn kind niet meer hutje mutje op elkaar in de klas hoeft te zitten'.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- Volgens FD zal dit jaar voor velen als een 'rampjaar de geschiedenisboeken in gaan'. De emotionele en economische schade is groot, volgens de krant.
- Marianne Schuurmans van de gemeente Haarlemmermeer: "Deze feestjes zijn a-sociaal en onverantwoord in een tijd waarin we allemaal ons best doen om zorg voor iedereen toegankelijk te houden en verdere schade aan economie te beperken. De organisatoren vind ik crimineel en zouden wat mij betreft hogere boetes opgelegd mogen krijgen."
- Viroloog Bert Niesters denkt dat de RIVM-cijfers niet compleet zijn, omdat meer mensen zich via een commerciële teststraat laten testen. "Ik werk in een fastlane voor docenten en zorgmedewerkers en daar zien we het rustiger worden. Veel mensen laten zich elders testen. Er zou een meldplicht moeten komen voor positieve testen."
- Dat de hashtag #ditiemijnzorg wordt 'gekaapt' stuit op verbazing bij voorzitter René Héman van artsenfederatie KNMG. Het laat volgens Héman zien dat de actie hard nodig is. Hij verwijst naar de bedreiging en intimidatie waar een deel van het zorgpersoneel mee te maken krijgt. "In maart kregen we applaus en nu staat er bewaking voor de deur, dat is geen goede zaak."
- Teststraat XXL bij Schiphol bewijst volgens FD dat het testen veel sneller kan en teststraten veel sneller kunnen verrijzen.
- Op de social mediakanalen van minister De Jonge geven mensen aan te verlangen naar een regionale aanpak; Groningen zou bijvoorbeeld niet te vergelijken zijn met Brabant.

Sport

- Volgens AD is PSV 'witheet' dat het gewoon moest spelen. "Ik denk dat ze bij de KNVB helemaal niets van voetbal begrijpen", zegt PSV-trainer Roger Schmidt.
- Ajax-trainer Ten Hag ziet niets in permanente 'coronabubbel': "Je zou het tijdelijk kunnen overwegen", reageert hij op de vele positieve testen in de eredivisie. "Maar een heel seizoen lijkt mij geen optie."
- AD schrijft dat een verlenging van de coronamaatregelen tot in december het 'vrijwel onmogelijk' maakt voor 4,5 miljoen sporters en de 25.000 clubs om het seizoen af te maken. Clubs zouden ledenverlies en financiële schade vrezden.
- KNHB en KNVB laten weten nog geen beslissingen te nemen over hun competities: "Wij wachten de persconferentie van het kabinet van volgende week af alvorens beslissingen te nemen."
- Tijs Pietersen van de Nederlandse Volleybal Bond (Nevobo) is realistisch: "Onder de motorkap zijn we volop bezig, in september hebben we al diverse scenario's opgesteld." Op de bondsburelen in Utrecht wordt getracht om ruimte voor wedstrijden te creëren op de kalender van 2021. "Voor onze amateurspelers is er uitloop mogelijk in mei."
- Ook KNVB onderzoekt de inhaal mogelijkheden: "Met een beetje geluk kan er begin volgend jaar weer gevoetbald worden", zegt een woordvoerder.
- Volgens de 1.600 amateurclubs is grootscheeps inhalen vrijwel ondoenlijk. "We zijn dat punt al voorbij", vertelt Ben van Olfen, voorzitter van de Belangenorganisatie Amateurvoetbalverenigingen (BAV). "Een halve competitie is bijna onvermijdelijk. Of je moet tot heel ver in het jaar doorspelen, maar dat is lastig."
- Het Mulier Instituut becijferde dat 25.000 sportverenigingen tot 1 augustus 1,5 miljard euro aan inkomsten misten. 'Het kabinet vergoede slechts een derde van dat geld', schrijft AD. Ben van Olfen, voorzitter van de BAV stelt dat dat bij lange na onvoldoende is. "De nood is hoog, gemiddeld 30 tot 50% van de inkomsten komt uit de kantine. Dan zijn er nog sponsors die hun bijdrage wellicht heroverwegen als ze het door corona moeilijk krijgen." Hoe meer van de competitie te redden valt, des te beter, zowel financieel als sportief. Probleem is dat er in september en oktober al veel wedstrijden uitvielen, zegt de BAV, die een overzicht maakte. Van Olfen: "In ruimt 50% van de landelijke competities zijn er meerdere verenigingen die al twee wedstrijden moeten inhalen, terwijl er pas vier speelrondes zijn geweest." Ook in de lagere districtklassen zijn lang niet alle rondes gespeeld. Die ongelijkheid gaat enkel toenemen. "Corona zal nog geruime tijd onder ons zijn en blijft dus ook dan tot afgelastingen leiden." Van Olfen denkt dat doordeweeks inhalen een utopie is: "Lang niet alle clubs bezitten verlichting rond de velden."
- In het amateurhockey staan de zaken er iets gunstiger voor, schrijft AD. Uit een overzicht van de KNHB blijkt dat de ruim 320 hockeyclubs ruim 99% van hun 7.500 wekelijkse wedstrijden hebben afgewerkt tot en met oktober. In de Hoofdklasse zijn zowel bij de dames als heren alle wedstrijdronde gespeeld. "Doordat er in de herfstvakantie maar een

klein aantal matches was ingepland, missen we pas vanaf komend weekend wedstrijden”, zegt Clarinda Sinnige van de KNHB. De competitie uitspelen is een uitdaging, maar haalbaar. Veel hockeyclubs zijn financieel geraakt.

- Volgens de BAV moet de overheid gauw bijspringen. Van Olfen heeft aangeklopt bij Kamerleden en de VNG: “Want sportclubs spelen een voorname maatschappelijke rol voor wijken en dorpen.

Coronabonus

- Branchevereniging Zorgthuisnl reageert: “Zouden ze bij VWS nog wel in contact staan met de samenleving?”
- PvdA-fractievoorzitter Lodewijk Asscher: “Iedereen die zich extra heeft ingezet in de coronacrisis verdient waardering. Maar het is toch de omgekeerde wereld dat de zorgmedewerkers achteraan komen! Kabinet, stop met dralen en geef ze de bonus die ze verdienen.”
- SP-Kamerlid Maarten Hijink SP-Kamerlid Maarten Hijink: “Zeker, ook bij VWS is keihard gewerkt. Dat mag beloond worden. Maar hogere bonussen uitkeren terwijl duizenden zorgverleners nog wachten of zelfs niks krijgen dat is ongepast en pijnlijk.”
- Via de social mediakanalen van VWS luidt kritiek op de bonus voor VWS-medewerkers; de bonus is eerder uitgekeerd dan de zorgbonus en de bonus zou hoger zijn dan de zorgbonus.
- Op social media zijn de reacties vooral negatief. De bonus zou ‘ongepast’ en een ‘moreel kompas’ zou missen. Ook een vergelijking met het bredere economische plaatje. Iemand op Twitter zegt: “Bizar trouwens dat, terwijl mensen hun banen verliezen ondernemingen kapot gaan vanwege verplichte sluiting of volledig wegvallen van omzet, ambtenaren die elke maand gewoon loon ontvangen óók nog een bonus ontvangen omdat ze wat langer dan tot ‘17:00 uur’ moesten doorwerken.”

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

Opiniepeilingen

- Uit onderzoek van het Jeugdjournaal blijkt dat 80% van de kinderen zich zorgen maakt over het coronavirus. Ze zijn bijvoorbeeld bang dat hun ouders besmet raken, of ze zijn bang dat de scholen weer dicht moeten. Ruim 60% van de kinderen geeft aan dat corona soms invloed heeft op hoe ze zich voelen. Sommigen zijn vaker verdrietig of bang, maar de meesten vervelen zich vooral vaker. Over de regels in Nederland verschillen de meningen van kinderen. De helft vindt het precies goed en 20% vindt dat de regels te streng zijn. Van 30% mogen de regels juist wat strenger. De meeste kinderen hopen wel dat de scholen gewoon open blijven en waarschijnlijk krijgen zij hun zin. Volgens de meeste deskundigen is het niet nodig om basisscholen te sluiten.
- Een nieuwe enquête van de Belangenorganisatie Amateurvoetbalverenigingen (BAV) onder 460 voetbalclubs laat zien dat 16,5% van de voetbalverenigingen bij de senioren ‘enige mate’ van ledenverlies ervaart door corona. Bij de junioren is dat zelfs ruim een vijfde. Vier op de tien clubs bestempelen hun financiële situatie als ‘zorgelijk’. Een langdurige lockdown bedreigt drie op de tien voetbalverenigingen rechtstreeks in het voortbestaan.